

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/poszukiwani-swiadkowie/24192,Komunikat-w-sprawie-zabojstwa-przez-funkcjonariuszy-niemieckich-w-dniu-14-listop.html>
04.03.2026, 14:25

Komunikat w sprawie zabójstwa przez funkcjonariuszy niemieckich w dniu 14 listopada 1939 roku w Dzigorzewie, powiat sieradzki, województwo łódzkie, 20 obywateli polskich

IPN Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi prowadzi śledztwo w sprawie zabójstwa przez funkcjonariuszy niemieckich w dniu 14 listopada 1939 roku w Dzigorzewie, powiat sieradzki, województwo łódzkie, 20 obywateli polskich, tj. o zbrodnię z art. 1 pkt. 1 Dekretu z dnia 31.08.1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego (Dz. U. z 1946 r. nr 69, poz. 377 z późniejszymi zmianami).

Z ustaleń śledztwa wynika, iż w pierwszej połowie listopada 1939 r., w Sieradzu zostało aresztowanych w charakterze zakładników przez funkcjonariuszy niemieckich władz okupacyjnych około 62 osób. Spośród tej grupy w dniu 14 listopada 1939 r., na cmentarzu żydowskim w Dzigorzewie zostało rozstrzelanych 20 osób. Osoby te przewieziono samochodem na cmentarz i zabito strzałem w głowę. Ciała ich wrzucono do wykopanego wcześniej dołu i zasypano. Z relacji przesłuchanych w śledztwie świadków, w tym bliskich krewnych ofiar wynikało, iż aresztowania i przeprowadzona egzekucja znanych i stanowiących elitę miasta Sieradza obywateli miała na celu zastraszenie mieszkańców i zapobieżenie w przyszłości ich wystąpieniom przeciwko władzom hitlerowskim Sieradza. Po wojnie w dniu 24.10. 1945 r., na cmentarzu żydowskim miała miejsce ekshumacja ofiar egzekucji. W toku śledztwa przesłuchano naocznych świadków zbrodni oraz bliskich krewnych osób zabitych, uzyskano dokumenty w postaci fotografii z przebiegu tej ekshumacji i kopii nekrologu z pogrzebu ofiar w dniu 25.10.1945 r.

Aktualnie w śledztwie prowadzone są czynności zmierzające do zakończenia postępowania. Osoby które nie zostały dotychczas przesłuchane - świadkowie powyższego zdarzenia, członkowie rodzin ofiar oraz osoby posiadające informacje dotyczące tej zbrodni proszone są o listowne, telefoniczne lub osobiste zgłoszenie się do siedziby tutejszej Komisji.

Korespondencję prosimy kierować na adres:

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi, 90 – 440
Łódź, ul. Piotrkowska 149, tel. / fax 0 – 42 637-78-47 (mail: komisja.lodz@ipn.gov.pl).